

Myśląc o przyszłości - czyli sprawdź na co zwracać uwagę przy wyborze zawodu

Kształcenie na poziomie studiów wyższych to kolejny ważny w życiu młodego człowieka etap rzutujący na jego przyszłość zawodową. Istotne jest więc zwrócenie uwagi na wiele czynników, które należy uwzględnić przy wyborze kierunku studiów.

Młodzi ludzie, dokonując wyboru studiów powinni kierować się swoimi zainteresowaniami i predyspozycjami, a nie modą, czy przewidywaną łatwością studiowania. Myśląc o przyszłej karierze zawodowej, powinniśmy z góry wiedzieć, jacy specjaliści już teraz są i jacy za 5 lat będą poszukiwani na rynku pracy.

Próbując określić kierunek kształcenia dobrze jest zapoznać się z obecną jak i przyszłą sytuacją na rynku pracy; zarówno w Polsce jak i w innych krajach zmiany zachodzące na nim warunkowane są między innymi:

- Przemianami technologicznymi, których tempo powoduje, że co 10 lat około 80% stosowanych technologii zużywa się i zostaje zastąpionych nowymi, co skutkuje dezaktualizacją wiedzy i umiejętności zasobów pracy.
- Rozwój międzynarodowej wymiany handlowej i przepływów kapitału przyspiesza i wzmacnia procesy przemian technologicznych. Udział w konkurencji globalnej zmienia zasadniczo warunki gospodarowania przedsiębiorstw i ma zasadniczy wpływ na politykę zarządzania zasobami ludzkimi.
- Dostępnością rynków pracy krajów członkowskich UE dla pracowników, która z jednej strony wymusza szybkie uzupełnianie kwalifikacji, a z drugiej - często w perspektywie długoterminowej lokalnie skutkuje swego rodzaju akumulacją nieprzydatnych umiejętności.
- Zależnością gospodarki od kwalifikacji. Gospodarka nieustannie poszukuje kwalifikacji umożliwiających jej wzrost i rozwój.
- Migracjami zarobkowymi, które mogą prowadzić do odpływu z lokalnych rynków pracy pracowników (tzw. "brain drain"), których umiejętności pozwalają im na migrowanie.
- Liczbą i dostępnością kwalifikacji, które mogą być zaoferowane przedsiębiorcy lokującemu inwestycję na danym terenie.
- Poziomem segmentacji bezrobocia, to jest liczbą i znaczeniem barier przeciwdziałających zatrudnieniu poszczególnych osób, takich jak brak mobilności zawodowej i terytorialnej.
- Bardzo duży wpływ na rynek pracy będą miały zmiany demograficzne i społeczne, które zachodzą w Polsce.

	2004 r.	2006 r.	2013 r. prognoza
Sektor I (rolniczy)	18,2%	17,5%	14%
Sektor II (przemysłowy)	28,8%	29,0%	29%
Sektor III (usługowy)	53,0%	53,5%	57%

źródło: Krajowa Strategia Zatrudnienia na lata 2007-2013

Powyższa tabela przedstawia prognozy zmian poziomu zatrudnienia w trzech sektorach gospodarki. Warto zwrócić uwagę na zwiększającą się liczbę pracujących w usługach (wynika to z odpływu osób z sektora rolniczego).

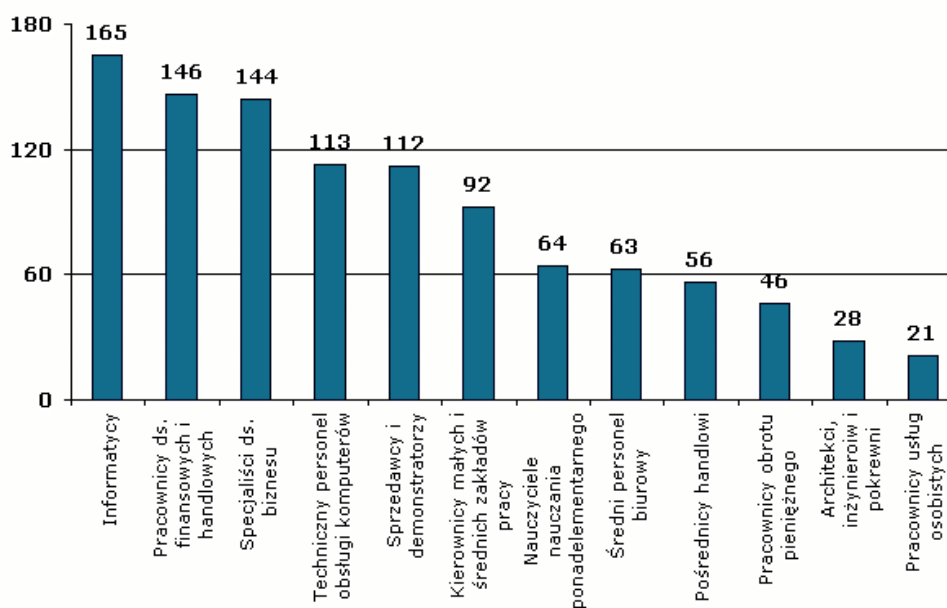
Analiza zmian w zatrudnieniu według struktury zawodów w ostatnich latach pozwala szacować, że zatrudnienie będzie nadal rosło w takich zawodach jak:

- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- pracownicy wszelkiego rodzaju usług (opiekunki do dzieci, osoby do prowadzenia domu, kosmetyczki, fryzjerzy, dietetycy) i ochrony,
- pozostali specjaliści, operatorzy i monterzy maszyn.

Przewiduje się wzrost zatrudnienia w zawodach związanych z pomocą innym (w tym lekarzy), jak również w branży budowlanej.

Zastanawiając się nad wyborem zawodu **warto zwrócić uwagę na listę stu zawodów przyszłości**, którym do 2010 r. nie będzie groziło bezrobocie. Lista ta została opracowana przez Polski Międzyresortowy Zespół Prognozowania Popytu na Pracę.

Największa liczba nowych miejsc pracy w okresie 2001 – 2010

Źródło: RCSS

Według tego opracowania osoby ze ścisłym i technicznym wykształceniem oraz pracownicy związani z nowymi technologiami i internetem mogą spokojnie patrzeć przyszłość. Zaś ze względu na przenoszenie do Polski produkcji, coraz więcej firm poszukiwać będzie inżynierów różnych specjalności. Poszukiwani będą także architekci i urbaniści oraz logiści.

Inne poszukiwane grupy zawodowe to finansjści, ekonomiści oraz doradcy finansowi. Znajdą oni zatrudnienie w działach księgowości, finansów, w instytucjach finansowych - w bankach i w firmach ubezpieczeniowych. Wiele firm już teraz przenosi do Polski swoje centra rozliczeniowe.

Duży wzrost zatrudnienia prognozowany jest w obszarze działalności naukowej prowadzonej w instytucjach naukowych (funkcjonujących przy przedsiębiorstwach) jak i na uczelniach. Edukacja to kolejna dziedzina, w której według specjalistów potrzebni będą pracownicy. Duży wzrost zapotrzebowania na pracowników widać w edukacji wykorzystującej technologie informatyczno-komunikacyjne (e-learning) oraz Internetu (webeducation).

Zawodowe perspektywy stwarza też ekologia. Już w tej chwili wiele firm i urzędów szuka specjalistów ochrony środowiska (w tym ekonomistów czy prawników).

Redukcja zatrudnienia i brak popytu na zawody.

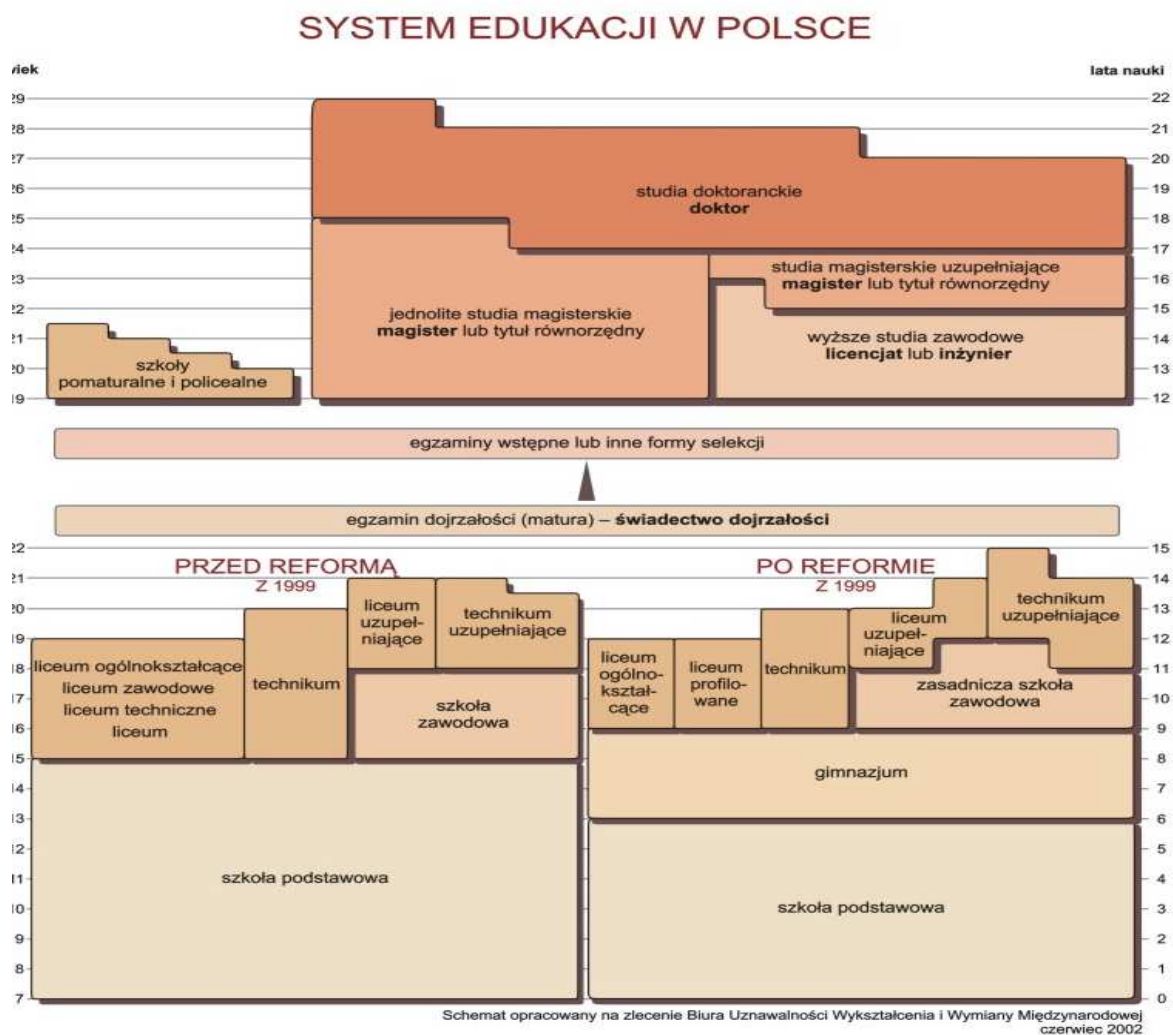
W tradycyjnych branżach przemysłowych takich jak górnictwo, hutnictwo, kolejnictwo, włókiennictwo czy rybactwo występuje proces stałej redukcji zatrudnienia oraz brak popytu na zawody z tych sektorów gospodarki. W dużej części dotyczy to innych branż, szczególnie tych ukierunkowanych na produkcję. **Zawody schyłkowe**, w których zatrudnienie systematycznie maleje, obejmują rolników, robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń oraz pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach. Zalicza się do nich również szewców czy osoby wykonujące rzemiosło artystyczne.

Unikatowy kunszt rzemieślników – atrakcyjność przedsiębiorców opierających się na tradycji.

Należy zwrócić uwagę na fakt istnienia wąskiej grupy przedsiębiorstw, w tym rzemieślniczych, funkcjonujących w oparciu o tradycyjne, wręcz historyczne technologie. Jest to ich walorem, a jednocześnie bardzo często stanowią element dziedzictwa narodowego i – nawet, jeśli produkty i usługi tego typu firm mają wąskie grono odbiorców – decydują również o atrakcyjności określonych obszarów geograficznych. Co więcej, produkty i usługi tego typu przedsiębiorstw, niejednokrotnie unikalne w skali Europy, budują markę Polski za granicą – i nie są traktowane jako relikty przeszłości, ale jako wynik niepowtarzalnych umiejętności oraz wiedzy i doświadczeń wielu pokoleń, która jest bezcenna. Dlatego też zawody te wymagały będą stałego, aczkolwiek niewielkiego napływu pracowników.

Warto wiedzieć, że jednym z czynników determinujących rozwój społeczeństwa jest kształcenie ustawiczne. Postęp naukowy i technologiczny, dynamika rynku pracy powodują, że zakres wiedzy i umiejętności potrzebnych człowiekowi do funkcjonowania w społeczeństwie i w życiu gospodarczym stale wzrasta, a zdobyta wiedza wymaga stałej poprawy i uzupełniania. Konieczne zatem staje się kształcenie przez całe życie – rynek pracy będzie wręcz narzucał konieczność ciągłego pogłębiania wiedzy i zdobywania nowych kwalifikacji.

Oto jak wygląda schemat polskiego systemu edukacyjnego:

Źródło: Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

Aby dobrze wybrać zawód nie wystarczy określić swoje predyspozycje. Nie warto też podążać ślepo za trendami. Niezwykle ważna będzie zdolność łączenia różnych kwalifikacji. Na współczesnym rynku pracy często ważniejsze są umiejętności o charakterze ogólnym, związane niezbyt ściśle z konkretnym kierunkiem studiów – umiejętność analitycznego myślenia,

formułowania problemów, znajomość języków obcych, czy też umiejętność korzystania z technologii informatycznych. W większości zawodów będą potrzebni ludzie, potrafiący dobrze komunikować się z klientami czy swoim zespołem pracowniczym. Do wyboru zawodu warto podejść jak do inwestycji – dokładnie przeanalizować dostępne informacje i w oparciu o swoje zainteresowania dokonać selekcji najlepszej opcji. Dobrze jest jednak pamiętać, że najlepsi, niezależnie od zawodu czy obranego kierunku kształcenia, będą sobie radzić.

Artykuł opracowano na podstawie dostępnych źródeł:

Informacja Rządu Na Temat Sytuacji I Prognozowanych Tendencji na Rynku Pracy w 2006 r.

Krajowa Strategia Zatrudnienia na lata 2007-2013

Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013

„Profesje z przyszłością” – artykuł z „Dziennika”

„Kształcenie dla potrzeb rynku pracy. Dostosowanie do zmian i podniesienie jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego w regionie powiązanego z potrzebami rynku pracy.” – autorstwa Lecha Antkowiaka

„Usługi w gospodarce polskiej” – autorstwa Ewy Czerwińskiej

www.kierunkistudiow.pl

<http://www.kariera.com.pl/>

<http://www.buwiwm.edu.pl/sdd/schemat.htm>

[http://www.eduforum.pl/modules/Publikacje/files/\[060118\]_Edyta_Marzanna_Sienk_-](http://www.eduforum.pl/modules/Publikacje/files/[060118]_Edyta_Marzanna_Sienk_-)

[_Orientacja_i_poradnictwo.doc](#)